

Budapest

József-körút 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagym. magyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: benedekfalvi Dr. Luby Gyula máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: Kubik Béla orsz. képviselő, Fábíán Lajos mérnök, Ilkey László székesfehérvárosi hiv. főnök, Dr. Bankos Károly máv. f., Vécsey Frigyes máv. altiszt, Horváth István mozdonyfőszereplő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

- a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
 b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpóttatlik.

A második évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
 b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetettik.
 c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetettik.
 d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
 b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
 c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetettik.
 d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

- a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első, második és harmadik évben.
 b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetettik ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetettik.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak **A)** csoportját, míg azok, akik a **B)** csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzübeli kedvezményeknek csupán felét kapják.Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az **A)** csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezekon felül úgy az **A)**, mint a **B)** csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjlanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Köszönetnyilvánítás.

Báziás, 1901. június hó 13-án.

Tekintetes Igazgatóság!

Szomorú véget ért férjem halála a legkegyetlenebb sorsba üzött, s hogy csak rövid ideig maradtam minden támasz nélkül, azt a »Kitartás«-nak és a tekintetes Igazgatóság azon ügybuzgalmának köszönhetem, hogy — bár férjem csak egy évig volt a »Kitartás« tagja, mégis — rövid idő alatt kegyeskedett részemre kétezer koronát utalványozni. Hogy ezt mily érzéssel veszem, azt leírni nem tudom, de hogy mennyi nyomortól lettem ezáltal megmentve, azt ezer példában lehet látni a minden támasz és segély nélkül maradt özvegyek és árváknál. A hála ösztönöz a legnagyobb köszönet nyilvánítására, melyhez azon fohászatot fűzöm, hogy Isten áldja a »Kitartást« és vezetőségét.

Hálás tisztelettel

özv. Stiller Emilné szül. Kellner Mária.

Azt hisszük, hogy ehhez a levélhez néhány szót még magunk is hozzáfűzhetünk.

Stiller Emil báziási révkormányos, egyesületünknek még csak rövid idő — alig egy év — óta volt tagja s itt 3716-os tagsági számot kapott. Ez évi május hónap vége felé történt, hogy teendőinek végzése közben az egyik hajóról véletlenül leszédült a Dunába s a szegény embernek menten nyoma veszett. Többé felszínre sem került.

Egyesületünk vezetősége, amint a baleset híret vette, nyomban megtette a kellő lépéseket arra nézve, hogy Stillernek igényjogosult örököse — ez esetben az özvegy — a baleseti biztosítással kapcsolatos

kártalanítási összeget megkapja. Amint az okmányok kéznél, rendben voltak, Stillernének a 2000, azaz kétezer korona posta útján nyomban elküldetett.

Nincsen az a pénz, amely egy szerető hitvesnek mérhetlen fájdalmát enyhítse, mikor a gondviselés ily súlyosan nehezedik reá családi boldogságára. Ez tagadhatatlan. Ámde tagadhatatlan az is, hogy nincs egyetlen résztvevő lélek a sok rokon, ismerős, barát között, aki ilyen esetekben a maga részvételén kívül hathatós segélyvel is támogassa azokat, akik nemcsak szerencsétlenné, de szegényekké is lettek, mert a kenyérkeresőjük távozott el körükből, hogy soha oda vissza ne térjen többé. És tagadhatatlan, hogy a váratlanul jött, a nagy fájdalmat az esetek legtöbbszörénél végtelenül fokozza az, hogy anyagi gondok, a megélhetés sötét jövője tolakodik a bánatos özvegy lelki szemei elé.

Ekkor tűnik ki azután igazában, hogy mennyire jótékony a biztosítás intézménye. Ekkor tűnik ki, hogy jól tette-e az a családapa, aki övéinek sorsát szíven hordozva, belépett a mi egyesületünkbe és néhány szerény forint ellenében egy kis vagyont hagyott örökségül övéinek még szomorú halála révén is. Ilyenkor látszik csak igazában, hogy jótékony intézmény-e a »Kitartás«, vagy sem!

Nincsen nagyobb lutri ezen a világon, mint az ember élete. Fonala minden pillanatban megszakadhat s csak az a kérdés, hogy ki osztja be ezt az ő életét akként, hogy a nagy kaszás, ha bármely pillanatban sujt is feleje az ő kérlelhetlen kaszájával, készen találja őt, készen a számadásait minden eshetőségre nézve

Aki komolyan viseli szíven családjá jövőjét, ne késedelmeskedjék egy pillanatig sem, hanem tegyen kötelessége szerint.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 24. számában kimutatott segélyösszeg 8000 korona.

Ujabb segély:

224. Védő Kaminczky Dezső, máv. kezelődíjnok, Sziszek, neje halála után 300 korona.

Balesetsegélyek.

Lapunk 24. számában kimutatott segélyösszeg 11.026 korona 66 fillér

Ujabb segély:

3716. Stiller Emil, révkormányos, Báziás, vízbefulás által bekövetkezett halála után 2000 korona.

Betegsegélyek.

Lapunk 24. számában kimutatott segélyösszeg 3925 korona.

Ujabb segélyek:

365. Szabó Miklós, máv. szertárvezető, Zólyom 30 korona.
 812. Gallasz Sándor, máv. áll. előljáró 30 »
 1159. Gyórfy István, máv. könyvnyomdász, Budapest 30 »
 2177. Hanis Villibáld, máv. kocsitisztító, Budapest, ny. p. u. 10 »
 2785. özv. Németh Antalné, ápolónő, Budapest 10 »
 3670. Kremperger János, festő, Csorna 30 »

Egy tanulságos eset.

Egyesületünk tagjait egy olyan esetről kell értesítenünk, mely e téren első a maga nemében és hinni akarjuk, hogy utolsó is lesz.

A dolog története röviden a következő:

X. Y. tagtársunk — a nevét könnyen érthető okokból nem közöljük — nemrégiben elhalálozott. Miután már megszerezte volt az igény-jogosultságot, özvegye betérjesztette a halotti okmányokat és kérte a halálozási segély folyósítását.

Ámde kitünt a halotti bizonyítványból, hogy a halál oka: »kóros vérelfajulás« volt. Tehát egy olyan betegség, amely már évek óta lappangott az illetőben és amelynek kezdetéről ő épp úgy tudott, mint további kifejlődésének borzalmairól. És ez a férfi, mikor egyesületünkbe való felvételét kérelmezte ezelőtt másfél évvel, azt írta be a felvételi nyilatkozatba, hogy »nem szenved semmiféle betegségben«. Írta pedig ezt akkor, amikor vére az eihanyagolt és idült, immár teljesen gyógyíthatatlanná vált rettenetes betegség folytán teljesen feloszlásban volt és amikor élete már csak hónapok kérdése lehetett. A sors megkegyelmezett neki és néhány hónappal még megtoldotta ezt a tengődést. Mikorra a teljesen agyonfertőzött test széthullott — akkora ez a tagunk már elérte igényjogosultságát.

Az egyesület vezetősége, mely nemcsak az egyesület jó hírnevére vigyáz a legéberebb figyelemmel, de a tagoknak, az összeségnek érdekeit sem téveszti soha szem elől, nagyon komolyan fontolóra vette ezt az esetet és a lehető legalaposabban járt el a részletek kiderítésénél s a tényállás megállapításánál.

Első sorban is kétségtelen bizonyosságot szerzett arra nézve, hogy a halál oka tényleg a kérdéses nagyfoku vérelfajulás volt. Másodszorban kiváló orvosi szaktekintélyektől szerzett be határozott, megdönthetetlen adatokat arra nézve, hogy az ilyen betegség évekig húzódik, lassan, hosszú idő múltán öl, és hogy magának a betegnek kétségtelen tudomása van a betegség kifejlődésének minden stádiumáról.

Kétségbe nem vonható tény ezek szerint, hogy X. Y. tagtársunk akkor, amikor a felvételi nyilatkozatba beírta, hogy nem szenved semmiféle betegségben, igenis már évek óta beteg volt és évek óta tudomással is bírt erről az ő betegségéről. Tehát tudva valótlan dolgot írt be a felvételi nyilatkozatba.

Nem lehetne szavunk ehhez az ő eljárásához, ha egyesületünk érdekei nem volnának

ezzel a dologgal érintve. De hát nagyon is érintve vannak. Mert nyilvánvaló, hogy az a tag csak azért kérte a maga felvételét az egyesületbe, mert már érezte a halál szelét, látta közeledni a kikerülhetetlen végzetet és még értékesíteni akarta ezt az ő halálát ott, ahol lehetett, annyira, amennyire lehetett. Előtte mellékesnek látszott az, hogy saját kartársainak, szegény tagtársainak rovására tervezi ezt az értékesítést.

De nem volt mellékes az egyesület vezetőségére nézve. Amikor ez látta, hogy ezen halál után bármely segélyezésnek utalványozása és kifizetése egyértelmű lenne a tagok összeségének lelkiismeretlen megkárosításával, élt az alapszabályokban gyökerező és a hasonló esetekre vonatkozó jogával, és megtagadta a halálozási segély folyósítását.

Megtagadta tehát első sorban azért, mert joga volt hozzá; másodsorban, mert komolyan veszi az egyesület érdekeit és komolyan a maga hivatását; harmadsorban, mert meg kellett mutatnia, hogy semmiféle visszaélést, semmiféle csalafintaságot az egyület rovására megtűrni nem hajlandó; negyedsorban, mert meg van győződve arról, hogy nem lehet nagy a bizalom egy olyan egyesület irányában, amelynek vezetősége nem a legszigorubban ragaszkodik az alapszabályok minden egyes pontjának betartásához.

Az egyesület vezetősége feltétlenül elismeri, hogy az özvegy, szegény, nagyon sajnálatra méltó helyzetbe jutott mindenképen. Ámde nem ismerheti és nem ismeri el azt, hogy ez az egyesületnek hibájából történt volna. Az egyesületnek nincs szüksége reá és nem is lehet érdekében, hogy az ilyen szegény csalódottak filéreire áhitozzék: ennél fogva az igazgatóság — amire szintén nem volna kötelezhető — csupa merő szánalomból visszaadni szándékozik az özvegynek azt az összeget, amelyet X. Y. tagsági díjak czimén az egyesület pénztárába befizetett volt.

Közöltük ezt az esetet tagjainkkal, hogy lássák azok, akik az eseményt netán már ismerik, mi készítette a vezetőséget erre a szigoru állásfoglalásra; lássák azok is, akik még nem ismerték eddig, és tanuljanak, okuljanak belőle. Tudják meg pedig mindannyian azt, hogy a vezetőség a maga működését soha nem rejti kalap alá s a maga tetteiről mindig kész a nyilvánosság előtt is beszámolni.

Kiválóan szükséges ez ma, amidőn a jótékonyság czégére alatt annyi mindenféle visszaélés történik és amidőn csak a kölcsönös nyíltság és őszinteség képesek az igaz,

rendíthetetlen bizalmat fentartani. Amely nélkül nincsen közös akarat és nincsen közös erő.

Ismételten hangoztattuk, úgy a legutóbbi lapszámaink egyikében is, hogy az egyesület, amelynek tagjai szerte vannak az egész országban, nem tarthat orvosokat, mint a nagy biztosító intézetek. A tagok felvételük alkalmával ennél fogva orvosilag nem vizsgálathatók meg s a belépők lelkiismeretességén és becsületességén múlik csak, vajjon a felvételi nyilatkozatba való adatok iratnak-e be vagy sem. Ezért kell minálunk az első év mint tisztán próbaév. Ezért kellett az alapszabályokban már eleve gondoskodni arról, hogy aki valószínűleg dolgot ír be, visszaélési szándékból, az maga lakoljon ennek a következményeiért. Ez az eset élénken mutatja, hogy mennyire szükséges volt az egyesület érdekében ily előrelátónak lenni.

Hisszük és bizunk benne, hogy tagjaink az egyesület vezetőségét tőlük telhetőleg fogják támogatni mindenütt ott, ahol az ehhez hasonló jelenségek felmerülését veszik észre. Mert csakis így lehet reménységünk arra nézve, hogy ez a baj gyökeresen kiirtassék, illetve többé felszínre se kerüljön.

A m. kir. államvasutak betegsegélyző-pénztára.

(Levél a szerkesztőhöz.)

A m. kir. államvasutak betegsegélyző-pénztárának folyó évi június hó 2-án megtartott közgyűlésén ismét kiderült, hogy ezen leghumánusabb intézmény Magyarországon, megint csak deficittel zárta le évi mérlegét. Az évi jelentést gondosan átolvastam s eközben arra a tapasztalatra jutottam, hogy bizony a legtöbb betegségnek a kutforrása nem más, mint a tisztátlan és túlszűfolt lakások, mely körülmény különösen a pályáőröknél fordul elő; a pályáőrök pedig a mi legdrágább pácienseink, mivel a pályáorvost hajtánnyal kell a beteghez vinni, ami a segélyző-pénztár kiadásait nagyon is megterheli. De hogyan kellene ezen a bajon segíteni? Például egy pályáőrnek van 10, sőt mondjuk több gyermeke is, az őrház kicsi, azoknak pedig különösen télen vagy zord időben bent a szobában kell aludniok. Kérem most elgondolni, micsoda levegő fejlődik egy ily lakásban csak éjjel is! Erről csak a pályafelvigyázónak van fogalma, midőn éjjeli inspekciót végez és a harangfüzet aláírása végett kénytelen ily hajlékba betérni.

Ezt a rossz levegőt pedig kénytelen valamennyi gyermek, sőt a csecsemő is magába szívni. Ezen pedig segíteni csak nagy költséggel, azaz nagyobb beruházásokkal lehetne; ez azonban, azt hiszem, csak jámbor óhajítás marad.

Pedig tapasztalatból tudom, hogy a pályáőrök-nél télen a betegségek száma 80%, nyáron pedig csak 20%. S ennek oka egyszerű. Mert amint előbb megjegyeztem, télen az a sok gyerek a zsűfolt lakásban pihen, nyáron pedig a nagyjá a szabadban,

az apraja pedig a szobában tartózkodik, de nyitott ablak mellett.

Ha azt akarjuk elérni, hogy a betegségek száma csökkenjen, arra kell törekednünk, hogy a szolgálai személyzetet tisztaságra és a lakásuk szellőztetésére szoktassuk; valamint megtiltsuk nekik azt, hogy trágyadomb helyéül a kút környékét válasszák, mert könnyen elgondolható, hogy az ezekből a kútba szűrődő lé mily kártékonyná és egészségtelenné teszi az ivóvizet. Mindezen óvintézkedések kivitele, azt hiszem, semmi különös nehézségbe nem ütközik.

Például az osztálymérnök ur beutazza a vonalát és benéz egy oly őrházba, amelyről tudja, hogy abban nagy család lakik. Ha megérzi a rossz levegőt, a pályáört megdorgálja, a pályafelvigyázót pedig utasítja, hogy erre is kiterjessze a figyelmét.

Egy év alatt annyira megszokják majd ezek az emberek a levegőt, hogy nem kell majd őket erre többé buzdítani.

Ugyanezt tegyék az állomás-, a fűtőház- és a műhelyfőnök urak is, és a beteglétszám egy év lefolyása alatt 15–20 százalékkal fog csökkenni.

Másodszor a személyzetet, különösen a pályáőröket, kik a pályáorvosi állomástól távol laknak, arra kell szoktatni, hogy otthon mindig egy kis házi orvossággal legyenek ellátva. Mondok erre egy példát, amely nemrég a vonalomon történt.

Egy pályáőrnek — aki 4 gimnáziumot végzett és pedig jó sikerrel — 7 éves unokája megbetegedett. A vonalam bejárása alkalmával arról panaszkodik, hogy Jóska fiának valami baja van, mert nem eszik. Megnézem a gyermek nyelvét és észreveszem, hogy a gyomra el van rontva. Kérdezem az őt feleségét, hogy van-e otthon keserű víz? Nincsen. Hát keserű só? Nincsen. Hát mustárlevél? Az sincs. Hát marha-só? Az van. Ime, ebből kitetszik, hogy a pályáőrnek több gondja van a jószágára, mint a családjára. A fiúnak már négy nap óta nem volt széklete, és én mig haza érek, a pályáorvost megtalálom, — ha ugyan található — a fiu elpusztulhat. Itt tehát segíteni kell. Eszembe jutott boldogult anyám házi patikája. Kértem egy darab házi szappant, ami szerencsére volt. És öt perc múlva meg volt a szappannak a hatása. Megjegyzendő, hogy meghagytam az őrnek, hogy délután jöjök a mozdonyon, és ha a fiu jobban van, úgy szabadban legyen, hogy meg legyen nyugtatva; ami meg is történt, mert a Jóska ekkor már a tehénkét őrizte.

24 évi szolgálatom alatt számtalan ily eset fordult elő, ami legjobban amellel bizonyít, hogy csak 3–4 hónapban fordul elő egy-egy eset, mely-nél pályáorvosra volna szükség.

Az évi mérlegbe még fel kellene venni kimutatás alakjában azon tisztelt tagok neveit, foglalkozásukat, fizetésüket és családtagjaik számát, kik a fürdősegélyt igénybe veszik, mert magam is tudom, hogy egy 1000 frt fizetésű gyermektelen kollégám 1897. évben 30 frtot kapott fürdősegély címén.

Ugy hiszem, hogy ezen módon ki lehetne vivni azt, hogy azon tagok — kik valóban nincsenek nehéz helyzetben — ezen humánus intézményt igénybe ne vegyék, már t. i. a fürdősegélyt illetőleg.

Továbbá, hogy ily esetek elő ne forduljanak, erre különösen felhívjuk a közgyűlésben beválasztott tagok figyelmét, és hogy mandátumok ne egy fél napra szóljon, hanem egész évre terjedjen ki,

hogyan ezáltal a pénztári kiadás minden mozzanatáról tudomást szerezhessenek, sőt egyes esetekben véleményüket is ki kellene kérni.

Ha ezeket szem előtt tartjuk majd és ha ezen humánus intézetnek mindnyájan jóakarói leszünk, ennek okvetlen pénztárfelesleg lesz az eredménye.

Kitartási üdvözléssel

Kecskemét, 1901. június 18-án

Kubányi József,
pályafelvigyázó.

Miért szegényedik népünk?

Mert kétségtelen, hogy szegényedik, hogy megy lefelé a lejtőn, feltartóztatlanul.

Miért van ez így, arra nézve eléggé jellemző sorokat olvastunk egyik laptársunk hasábjain, ahol ugyan csupán két ilyen szegényedési okról van szó téve, de ezek is érdemesek a megfigyelésre és megszívlelésre.

Ime itt adjuk a kérdéses fejtegetéseket:

Ujabb időben a humanizmus szellemétől áthatott törvényhozás kezdi gondoskodó szárnyait az elhagyatottakra, a kisbirtokosokra és a mezei munkásokra is kiterjeszteni. Az ő érdekükben hozta a szövetkezetekről szóló, a munkásoknak a munkaadókkal való jogviszonyát szabályozó törvényt, munkás- és cselédségélyező-pénztár törvényt.

Hogy sok nyomort, csalást, uzsorát, visszaélést célja e törvénynek megszüntetni, azt senki kétségbe nem vonja. A legjobb törvények a legnemesebb intenciókból hozatnak. Sajnos, hogy minden bajt, visszaélést nem lehet a legbölcsebb törvényekkel is meggyógyítani, megszüntetni. Van egy társadalmi osztály, a melynek érdekében a legujabb időkig nem sok történt. Pedig tekintve, hogy lakosságunk zöme ehhez az osztályhoz tartozik s ez az osztály szolgáltat újabb meg újabb elemet a honoratior-osztálynak is — ennek az osztálynak a sorsa, jóléte nemzetgazdasági szempontból is a legfigyelemreméltóbb. Ez az osztály a kisbirtokos osztály.

Hogy mai napság a kisbirtokos osztály mennyire el van szegényedve, az köztudomású. A legnagyobb adót, a véradót tisztább többségénél fogva ez osztály szolgáltatja. A drága anyaföldet, mely elelmünket és ruházatunkat adja, ez az osztály műveli meg nagyrészen, mint feles, vagy mint napszámos.

Hisz a népesség tulnyomó nagy része falvakban él s hazánkban a falvakon csaknem kizárólag földműveléssel foglalkozó kisbirtokosság lakik.

Ujabb időben majd minden társadalmi osztályban mozgolódás, hullámvás észlelhető s helyzetének javítását az államkormánytól, a társadalomtól várja, csak a kisbirtokos nem vár senkitől, csak magától a jó Istentől, hogy bár a mindennapiját verejtékes munkája után megadja.

Évek óta figyelemmel kísértem a kisbirtokosság sorsát.

Látom, hogy szaporodik, de hova-tovább mind szegényedik. Szegénységének az oka részben a körülményekben van.

Ime elszegényedésének benne és kivülről fekvő okai:

A luxus — tudom, hogy különösnek találja akárhányszor olvasó, hogy a kisbirtokos osztály elszegényedésének egyik okát a luxusban találom. Sokan gondolják magukban: luxusról szó sem lehet a

nyomorult kisbirtokosságnál. Pedig a luxus nemesak a társadalmi osztályok legmagasabb régióiból szedi áldozatait, hanem a legalsó néposztályokat is hatalmába keríti. A luxus a mai társadalomnak a megölője.

Ilyen luxus a kisbirtokosságnál a torozás, a lakodalom. Lakodalmakon az egybekeltek tiszteletére csapnak nagy áldomást, temetéskor az elhunyt végtiszességére. Ismertem kisbirtokost, a ki apja elhunyt alkalmából 7 veder pálinkát vett, 2 hektoliter búzát süttött meg kenyérnek, egy juhot és igen sok majorságot öletett le. Kérdeztem, hogy miért teszi. Így szólt: »Ugy is ez az utolsó, amit apámra költök. Aztán a birtoka reám marad«. Ugy, hogy a temetési költség ráment 56 forintra, a mit szorultságban kölcsönvett részben uzsorástól, részben jó embereitől. Nem sok az interes, csak vagy 25—30%. — Ismertem mást, ki leánya lakodalmára 200 vendéget is meghívott s azokat ellátta itallal és étellel. Hetek multával panaszkolta egy bizalmas emberének, hogy 60 forint adósságba verte magát a leánya lakodalma miatt. Vegyük ehhez, hogy akárhányszor kisbirtokos majmolja a gazdagabbakat, mert a rossz, az erkölcstelenség, a vallástalanság felülről terjed. A nép azoktól tanulja el a jót is, a rosszat is, kiket maga fölött állónak tud. Ott, abban az osztályban csak egyet lát, a vagyon után való szerfölötti gyötrődést és a terített asztalokat, a dinom-dánomot. Neki is összes mulatsága abban van, ha távozáskor, leánya vagy fia esküvőjekor megmutathatja, hogy mi a mód. Majmolja nemcsak kedvteléseiben, hanem ruházatában is. Hány kisbirtokos leánya jár bársony fersingben, selyemkendőben, selyemszoknyában.

Ujabb időben a torozás kezd kimenni a divatból. Hisz akárhányszor a ragályos betegséget terjeszti tovább a torozás. Sokan meg a tisztultabb vallási felfogással nem egyeztetik össze, ha kieszik és isszák az özvegy kezéből a kevés megmaradt vagyont. A torozást különben közegészségi szempontból rég törvényhozási uton kellett volna eltüntetni, legalább a ragályos betegségben elhaltak temetésénél. De vannak dolgok, a melyeket csak a köztudat magasztos ethikai felfogása irthat ki. Ilyen a kisbirtokos osztály luxusa is a torozásnál, esküvőnél és a ruházatban.

Legnagyobb oka elszegényedésének a pálinka. Hogy a pálinkaivás mily rémitően el van terjedve, arról csak annak lehet fogalma, a ki egy mezőségi falut lát vasárnap délután a korecsmában. Mig egy faluban rendesen egy iskola van, addig korecsma négy, öt, hat is diszeleg. A nagymértékbeni pálinkaivás, hogy káros az egészségre, az elismert dolog. És beteg embernek az unokája is beteg. Hány ember züllik el a pálinka miatt, eladósodik, dologtehetetlen lesz. A börtönök lakói előbb a korecsmák mindennapi vendégei voltak.

Tudom, hogy az akaraterő, vagy nevezzük erkölcsi erőnek, az első kellék arra, hogy az ember józanságát megőrizze. De ez az ellenálló erély hoi neveltetik a népbe? Az iskolában? Hisz a legtöbb gyermek mikor kikerül az iskolából olvasni is alig tud. Volt annyi könyve, mint a gymnazistának és noha torkig van a tudománnyal, azt mégsem tudja megemészteni, vagy talán épen azért nem. Erkölcsi oktatásban hetenként két órán ha részesült. Feltéve, hogy nem volt teljesen lelketlen a lelkésze s népgyűlölő, önző stréber a tanítója. Hiszen akad ilyenből minden pályára s ezen az emberiség haladását irányítani inkább hivatott pályákon is van sajnos

elég. A népnek időtöltése, szórakozása nincsen. A korcsmákban találja fel összes időtöltését a pálinka mellett. Mivel elfárad, mint az állat, a mindennapiak után való futásban enyhületet csak a pálinkában talál. És a pálinka mámorában könnyen lehet szegőd-tetni, szántásra, aratásra, akármilyen munkára, a mit a hitel-pálinka fejében elvállal.

A törvényhozás bölcsesége itt már a gyengék segítségére jöhetne s hozhatna törvényt, mint Angliában, Svéd- és Norvégországban törvény van róla, hogy vasárnap a korcsmák teljesen zárva vannak. Vagy bár annyit, mint Amerikában van, hogy a korcsmákban ülőhelyeknek nem szabad lenniök.

Vagy legalább azt ki lehetne törvényhozással mondani, hogy a korcsmákban vasárnap italt mérni nem szabad. Ezt kellene valahogy megoldania az államnak. Mert ha az államnak az ember a legdrágább vagyona, erre a föltétlenül becses vagyonára mindenképp éberem kell őrködni. Vasárnap délután időtöltésről is lehetne gondoskoni, ha kötelességévé tenné a törvényhozás a papnak, a jegyzőnek és a tanítónak, hogy közösen tartoznak a népnek felolvasásokat tartani. Sajnos, hogy a vezetők lelketlenségét megsínyli a nép s vele együtt a nemzet.

Hogyan ápoljuk kertünket.

A nyári időszak beálltával kiváló fontosságot nyer kertünk talajának, fáinknak és veteményeinknek meglocsolása, megöntözése. Nagyon sok függ azonban ezen megnedvesítés mikénti végrehajtásától, mert nemcsak nem elég, sőt sokszor kártékony is ebben a tekintetben tervszerűtlenül eljárni.

Nézzük első sorban, hogy a kertek meglocsolására melyek a legalkalmasabb vizek?

Tehát a legalkalmasabb az esővíz, azután a tó- és a folyóvizek. Legalkalmatlanabbak pedig a kút- és forrásvizek, kivált az olyanok, amelyekben ásványrészek is vannak feloldva. Minél jobban habzik a szappan valamelyik vízben, az a víz annál jobb az öntözésre. Amelyikben pedig a szappan nem habzik, az a víz nem való locsolásra. Szintugy az olyan víz sem, amelyiket ha pohárban hagyunk állani, rajta vastag zománcz képződik, vagy a pohár (üveg) szélén fehér salakot hágy vissza. Az ilyen vizet legfeljebb úgy lehet a locsolásra némileg alkalmassá tenni, ha hosszabb ideig a napon hagyjuk állani.

Szintugy nem ajánlatos a veteményeket bármiféle nagyon hideg vízzel meglocsolgatni. Kiváltképpen kútvíz használatánál ajánlatos, ha azt előbb egy napig hagyjuk kádban állani, amikor is, ha csak olyan öntözésre használjuk, amelyiknél a növényeknek csupán gyökereit locsoljuk meg, egy kis istálló- vagy baromfi-trágyának a hozzákeverése is ajánlatos.

Tavaszzsal és ősszel a reggeli órákban, így nyáron azonban csak este vagy napkelte előtt öntözzük veteményeinket és kerti virágainkat.

A tulságos locsolás ép úgy árt a növényeknek, mint a nagy szárazság. Azért hát óvakodjunk a vízzel nagyon is bőven bálni. Mindamellett a veteményeket és kerti virágokat inkább ritkán öntözzük, de alaposan, semmint sokszor és felületesen. Az alapos locsolásnál a víz behat a gyökerekig és termékenyít, a felületes locsolásnál csak a föld felületét kergesíti meg és ezzel még a levegőt is elzárja a gyökerektől.

Ritka kötésű, könnyű földnél, nagy szárazság

idején, nem mindig lehet azonban magával az öntözéssel a kívánt sikert elérni. Szükséges ilyenkor, hogy valami módot találjunk ki, amelynek segítségével a kert földjét a kiszáradás ellen megóvjuk.

Egyik módja ennek az, hogy nem sokkal a locsolás után — de amikor már a felszín megszikkadt — ezt a felszint kapával, késsel vagy gereblyével igen apróra és igen sekélyen fellazítjuk. Ez a felporhanyított réteg attól jó, hogy azon keresztül a talaj nedvessége nem igen párologhatik el, mert a sekély fellazítás mint egy burok takarja a földet. Ezt a porhanyítást esős időben kerülni kell, mert nagyon is sok nedvességet kötne le a talajban s ez a veteményekre ártalmassá válna.

Egy másik módja a talajnedvesség megóvásának, hogy a földet korhadt ganéjjal, apró szalmával, szecsakával, korhadt falevével borítjuk be. Ennek haszna az, hogy a nedvesség hosszabb ideig megmarad alatta, a növények gyökerei mindaddig árnyékban vannak, amíg leveleik teljesen ki nem fejlődtek és maguk nem árnyékolják azokat, a locsolástól a föld felszine nem kergesedik el s a trágyából a víz mindig kövérséget mos le a gyökerekre; végül, hogy a gazosodást is megakadályozza. A még be nem vetett vagy be nem ültetett ágyak ültetés előtt boríttatnak így be, a már beveteményezettéknél azonban az első kapálást kell bevárni és csak azután borítani.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

A kecskeméti vasuti árvaház javára a június 2-iki rákosi multság alkalmával Jármay Béla máv. felügyelő, Gombás Károly utján ujabban kezeinkhez juttatott 10 koronát, amely összeggel gyűjtésünk 385 korona 32 fillérré növekedett.

Lefoglalt viczinális vasut. Furcsa eset történt meg, mint a »Fővárosi Tudósító« írja, a kutas-pálfalyai viczinális vasutal. A vasut adóhátralékkal tartozott a pálfalvi adóhivatalnak, a mely biztosítási végrehajtást kért a viczinális társaság ellen. A mult héten megjelent a bírósági végrehajtó a kutasi állomáson és lefoglalta a társaság gőzgépét. Pecsétet rakott a kerekerekre és megtiltotta, hogy a gépet helyéről elmozdítsák. Az állomáson természetesen nagy volt a riadalom és ijedtség s a befutott lokomotív, a mely éppen a tíz órai utasokat akarta Pálfalvára szállítani, mozdulatlanul pőfékelt az állomáson. Hiába kérte az állomásfőnök a végrehajtót, hogy másnap megfizeti az adóhátralékot, csak oldja föl a zárlatot, ez hajthatatlan maradt. Az állomásfőnök végre mitsem tehetvén, táblát függesztett ki a perronra a következő fölirattal: Forgalmi akadály miatt ma szünetel a közlekedés. A közönségnek gyalog kellett megtenni az utat, míg másnap az állomásfőnök megfizette az adóhátralékot és a zárt föloldották.

Drágább lesz a gyufa. Eddig így kértük: »Egy krajczárért gyufát!« Ezután majd így »kell« kérni: »Két krajczárért, vagyis négy fillérért gyufát!« A gyufákkal üzött visszaélés ugyanis, mely szerint külföldön gyártott anyagot hazaiak gyanánt hoztak forgalomba, arra készítette a kormányt, hogy a gyufa-dobozokat ezentul állami bélyeggel lássa el, ami a gyufa árát egy krajczárral megdrágítja. A gyufa drágábbá tételére vonatkozó javaslat valószínűleg még az ősz folyamán kerül a törvényhozás elé.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Tavasszi dal.

Megérkezett a szép tavasz
S zöld ruhában jára itt,
A természet menyasszonya
Ránk hinti a csókjait.

Vigadozzunk sziveinkben,
Mert a menyasszony velünk;
Itt jár köztünk zöld ruhában,
Csókját érzi a keblünk.

Bűvös-bájos minden lépte,
Szerelem a szózata.
Vigadozzunk, amíg itt van,
Mint virágok illata.

Jó szerencsét!

Jó szerencsét a magyarnak
E kedves jó hazába,
Hogy az áldás bőven szálljon
Minden családapára!

Jó szerencsét minden házhoz
— Számkivételt nem teszek —
Hiszen akkor én amiatt
Magyar költő nem leszek.

Jó szerencsét egyletünkre,
Hogy örökké honoljon.
Itt, e kedves magyar földön
Áldás, béke maradjon!

Jó szerencsét, együtt mondjuk,
Jó szerencsét minékünk,
Hogy az Isten szent áldása
Itt maradjon mivelünk.

Tóth Imre Ferencz,
pályasír.

Az áruló.

Regény. ~

— Irtá: M. Z. —

(Folyt)

ELSŐ RÉSZ.

A lövés csattanására az egész tábor egyszerre megelevenedett.

A kaffer kutya csaholva futkosták körül a tábort, gazdáik pedig hosszú lándzsákat szorongatva rohantak mistress Baxton szekere felé.

A többi szekerek ponyva-sátrai alól is minden-ünnen férfiak bukkantak elő, ki puskát, ki revolvert tartva a kezében és mindannyian arra a helyre siettek, ahonnan a kafferek kiabálása hangzott. Így egymásután jelentek meg mistress Baxton szekere mellett annak fivére, a vörös hajú James, aki családi nevén a híres és gazdag Ovens lordok ivadéka vala;

Lebordier Etienne, a vig párisi dandy, aki mistress Baxton sötét szemének kedvéért képes volt a leg-sötétebb Afrikának nekimenni és aki képes volna ezen szemek kedvéért még sötétebb világok régióiba is bocsátkozni. Feltűnt egy óriási alak, akinek hosszú léptei elől sietve ugrált széjjel a szolgák és kutya csoportja. Maston úr volt, egy istenes amerikai quäkker-aposztol, aki bizonyára szintén nem az arany és gyémánt kedvéért jött le Dél-Afrikába.

Mig James lord egy komorna segélyével nővérét igyekezett a kocsiban eszméletre téríteni, aki a rémes jelenet hatása alatt elájult volt, Duval és Fritz a kocsi mellett magyarázgatták Taylornak, az aranyásónak rejtelmes feltűnését és betörését mistress Baxtonhoz. Ámde hiába beszéltek, mert Lebordier folyton azon sopánkodott, hogy miért nem ő volt Duvalnak vagy Fritznek a helyében, hogy ő menthette volna meg az imádott hölgynek életét, ő védelmezhetne volna azt meg a gaz rabló ellenében. Maston úr pedig, amint a földön fekvő mozdulatlan alakot észrevette, rögtön lehajolt hozzá, felnyitotta zubbonyát és a szivverését hallgatta.

— Még él — dörmögé magában, sokkal mélyebb hangon, miként a Fritz barátunk beszédje vala.

Azonnal leszedte a sérültnek felső testéről a ruházatot s a hold nappali fénye mellett megvizsgálta a golyó okozta sebet. A jobb hónalj alatt egy kis véres folt volt csak látható, egyéb semmi. A golyó tehát még bent van a testben. Csak az a kérdés, hogy behatolt-e a tüdőbe is, vagy pedig a lapockacsontok felé vette-e útját? Mert az utóbbi esetben még van remény a megmentéséhez.

— Az Úr mindenütt velünk van. Az Úr meg fogja őt az életnek tartani — dörmögé ismét Maston úr, miközben a sérültet gyengéden lebocsátá a gyepré és hideg vizért meg pálinkáért szalasztott néhány szájtató kaffert.

— Az Úr akkor nem cselekednék helyesen, ha ezt a gaz zsványt vissza adná még egyszer az életnek — kiáltott fel indulatosan Lebordier. — Nagy kedvem volna, hogy belé avatkozzam egy kissé az Úr dolgába és még egy lövéssel egészen kiüzzem a lelket ebből a bitang rablóból!

— Azt ön nem teheti — felelé Maston kenetteljes hangon s miközben ölesnél nagyobb természetet kiegyenesíté, eltolta Lebordiert a sebesült közeléből. — Azt ön nem teheti, mert ez egy törvényellenes cselekedet, ez gyilkosság volna. Már pedig az embernek ölni csak akkor szabad, ha előbb egy esküdt-bírótság állapította meg a bűnösséget. Mi pedig itt nem lehetünk egy személyben bírák is, esküdtek is és hóhérok is. Az Úr nekem szánta ezt az embert és én követni fogom az Úr akaratát: visszaadom őt az életnek, meg fogom őt javítani és hitre, erkölcsre tanítom őt.

Maston kenetteljes, prédikáló szavai azonban ezuttal teljesen hatástalanok maradtak a hallgatóság előtt. Mindenki boszút akart, boszuért kiabált. Lebordier különösen.

Végre Fritz állott elő a maga javaslatával.

— Nekünk ettől az embertől szabadulnunk kell, minden áron. Én sem kívánom a halálát, pedig nekem talán jogom volna ehhez. Mi ezt az embert a pusztában találtuk, amidőn már közel volt az

éhhálához. Megmentettük őt, jótéteményeinkkel árasztottuk el, hálára köteleztük magunk irányában. És mi volt érte a köszönet? Az, hogy kikémlelte a viszonyainkat, azután megszökött tőlünk, hogy nonsokára mint rabló törjön reá társaságunk legdrágább kincsére, mistress Baxtonra. Miután kárt szerencsére senkiben nem tehetett, ezért a betörésért pedig már is megkapta a maga jutalmát, úgy vélem, hogy leghelyesebb lesz, ha nem avatkozunk tovább a gondviselés dolgaiba, de sorsára bizzuk őt. Vitessük el innen néhány kilométernyire és hagyjuk ott élelem meg ital nélkül. Ha úgy van megírva a sors könyvében, hogy élnie kell tovább is, majd gondoskodik róla a véletlen. Ha pedig nincsen úgy megírva, majd elvégzik ügyét a ragadozó állatok.

— Leghelyesebb is lesz — véle Duval — mert így legalább meg leszünk kimélve attól, hogy a transzváli rendőrség szigorú embereit hozzuk a nyakunkra.

Amde Maston úrnak ez a terv sem tetszett. Még egyszer megpróbálta, hogy a humanitás nevében tiltakozzék a rablónak kitevése ellen.

— Mindnyájan az Úr teremtményei vagyunk — kiáltá. — És az Úr számon fogja kérni tőlünk, hogy hová tettük ezt a mi testvérünket.

— Az ilyen testvérről én bizonyára nem fogok számot adni — véle Fritz és megparancsolta két kaffer szolgának, hogy lovaikat vezessék elő. A többiek sem hallgattak tovább Maston emberbaráti bölcselkedéseire, mire ez nem tehetett egyebet, mint-hogy bekötözte a még mindig eszméletlenül heverő Taylor sebét, felöltöztette őt és titokban néhány aranyat csusztatott a zsebeibe.

— Ha megél, szegény, legyen legalább egy kis kenyérre valója — véle magában.

A két kaffer szolga előállt a lovakkal. Kegyetlen kinézésű, vad ficzkók voltak. Öltöztük egy igen rövid tunika, és sok kar- meg lábperecz, fegyverzetük egy-egy hosszú asszagáj (lándzsa).

— Korita — szólítá meg Fritz az egyik kaffert — ezt a banditát felveszed a lovadra és Marumbával együtt elviszitek jó messzire innen, olyan helyre, ahonnan többé nem találhat utánunk. Ott leteszitek és sorsára hagyjátok.

— Jól van uram, parancsod szerint teszünk — felelé Korita és Marumba segítségével felkapva Taylort a földről, lovára dobta őt fel, ahol a nyereg elé kötötte, a ló sűrű sörényéhez.

— Ha mozdulni talál, keresztül döföd a lándzsával — egészíté ki az utasítást Lebordier, míg Maston az ő mély hangján biztató Koritát és Marumbát:

— Szeressétek őt, mert azt parancsolja az Úr.

Ettől a biztatástól azonban a két kaffer cseppet sem volt meghatva. Nyilván ők is úgy vélekedtek a betörő felől, miként gazdáik, vagy még különben. Felpattantak lovaikra és vágatva hagyták el a táborn.

III. Menekülés.

A kafferek siettek, hogy megbizatusuknak minél előbb eleget tehessenek. Vágatva hatoltak át az erdők sűrűjén, az előttük jól ismert ösvényeken, majd kietlen pusztákon végig, amíg egy nagyobb erdős hegycsoport lábaihoz értek. Egy völgynyílásból élénk csobogással tört elő egy patak s a lovasok ezen patak mentén igyekeztek beljebb hatolni a hegyek közé. Azzal már tisztában voltak, hogy hol, melyik helyen tegyék le Taylort. Korita ismert

a hegyek között egy aféle szikla-katlant, amelyikbe ha ember belé esett, ugyan ki nem jött többé onnan a maga erejéből. Ide akarta a gyűlölt angol dingót lehajítani. Mert így eleget tett a gazdája parancsának is és mégsem ő ölte meg az aranyásót.

Taylor mindedig nem adott magáról életjelt. Szerencséje volt különben, hogy Maston jól és szakértelemmel kötözte be a sebét, mert ez a lovaglás már magába véve is biztos halála lett volna.

Itt a szűk hegyi ösvényen, a sűrűn összeérő fák és cserjék között már lassítani kellett a lovak menését. A tövises, szúrós ágak minden perczen a lovasok arczaiba vágódtak s ezek jobbnak látták, ha leszállnak és gyalogosan vezetik a lovaikat.

Egy ilyen éles akácztövis furódott hirtelen Taylor halántékába is, akit ez az élénk fájdalom végre magához térített. Rettentő megerőltetésébe került, hogy fájdalmas ordítás ne törjön ki belőle; hanem leküzdötte szenvedéseit, amint eszméletre térve, tudatára kezdett jönni helyzetének. Elégge sok ideje élt már Dél-Afrikában mint arany- és gyémántvadász, hogysem az ottani szokásokkal ne lett volna teljesen tisztában. Érezte, hogy nemcsak kezei és lábai vannak megkötözve, hanem hogy ő maga is oda van kötve a ló sörényéhez. Láta a két kaffert és tudta, hogy ezek most egy ítéletnek végrehajtását tervezik, amely ítéletet a gazdáik mondották ki ő reá. Még sejtelve sem volt róla, hogy mi lehet ez az ítélet, de azzal tisztában volt, hogy a benszülöttek, ha ilyen ítéletek végrehajtásával bizatnak meg, válogatott kegyetlenséggel szokták áldozatukat agyonkinozni. Ismerte őket erről a részről nagyon jól.

Kegyelemre itt nincs kilátás, szabadulásra még kevésbé. Még talán lehetne reménysége, ha meg tudná vesztegetni a hóhérait. Mert az aranyat a kafferek is jobban szeretik, mint gazdáikat vagy boszujukat. De hát mivel vesztegesse meg őket, mikor bizonyára még a táborban elszedtek tőle mindent?

Az ösvény egyik helyén Korita lova hirtelen nagyot ugrott, valami csekély mélyedésen át. Taylor meg nem állhatta, hogy abban az őrjöngő fájdalom-ban, amit neki ez az ugrás okozott, egy szitkot ne szalaszszon ki a száján. A következő pillanatban már ott állt mellette a kaffer szúrásra emelt lándzsával s szemei villogásán meglátszott, hogy nagy kedve lenne a hegyes szerszámot ebbe a tehetetlen alakba belédöfni.

Taylor egymásra harapta fogait, lehunyta szemeit és halótnak tetette magát. Annyit már is megpillantott volt, hogy a nyeregkápáról egy revolvertáska lóg alá. És ez a pillantás egy pokoli tervet érlelt meg hirtelen agyában.

Az út még tartott egy darabig, majd egy tisztáson megállott a menet.

A kafferek tanakodni kezdtek egymás között, hogy miként vigyék fel áldozatukat a katlan széléhez, amely már itt van közel, de lóval meg nem közelíthető. Taylor, aki már eléggé ismerte a benszülöttek nyelvét, megtudta ebből a beszélgetésből, hogy mi sors vár reá. A biztos halálnak egy milyen borzasztó neme. Most már nem volt habozásra való idő. Mozdulatlanul leste, mikor fogják őt levenni a lóról s még lélekzetét is visszafojtotta, ahogy Korita hallgatódzott és tapogatta őt, vajjon van-e benne élet?

— A teste ugyan meleg még, de nem hiszem, hogy többé felébredjen — közlé Korita Marumbával

és kezdte Taylor kötelékeit lassan feloldozgatni. Marumba is segített neki s mikor ezzel készen voltak, a nehéz testet leemelték a lóról.

Csak erre a pillanatra várt Taylor. Amint érezte, hogy kezeiről-lábairól mint hullnak le a kötelékek és mint kezdik őt a kafferek huzogatni lefelé a lóról, emberfeletti erővel lökte és rugta el őket hirtelen magától, ugyanabban a pillanatban a nyeregbe vetette magát és vad iramban vágott neki a nyaktörő ösvénynek.

Egy megrögzött, mindenféle veszélyekhez hozzászokott, minden testi kinokat már kipróbált banditának kellett annak lennie, aki ilyen állapotban erre a cselekedetre képes volt.

A kafferek majd kövé meredtek bámulatukban és meglepetésükben, amikor ezt látták. De a következő perczben Marumba már szintén felkapott lovára és üldözőbe vette a kezeik közül kisiklott áldozatot. Hosszu darabon üldözte még, de hiába. Csak Korita lovának a hullájára akadt, amelyik vad rohanásában egy helyütt úgy neki ment volt egy nagy zamia-fának, hogy holtra zúzta magát. Taylornak azonban sehol, semmi nyoma. Mintha a föld nyelte volna őt el . . .

A kafferek csak reggel érték el a táborn, ahol gazdáiknak jelentést tettek Taylor szökéséről. Fel-tűnő volt, hogy ezen hír hallatára, a többiekével ellentétben, Maston urnak és — mistress Baxtonnak az arcza hirtelen felderült.

Maston urnál ezt mindenki természetesnek találta. De mistress Baxtontól rossz néven vették a tulzott emberbaráti szeretetnek illetően megnyilatkozását s ezt is excentrikus hajlamainak a rovására írták.

. . . Csak Fritz barátunk kezdte a dolgot a percztől fogva furcsa szemekkel megfigyelni.

(Folytatása következik.)

Muki karriérje.

Nagy felfordulás van Szomfalván. Virágozott ház, kerítés, kapu, sőt még az öreg torony teteje is. Hogy is ne! Várják az isteni divát!

Hm. Még az öreg urak is mozgolódnak, mert hiszen nagy dolog az az isteni teremtmény erő. Olyan szépet alkotni hús és vérből. Hah! Az ember szinte fázik — szép Heléna fog menni. Hm. Hejh! Hm. Hogyan is fog festeni? Lesz-e olyan szép, mint ahogy a kép mutatja? Meglátjuk.

Hajh! De legnagyobb dolga van Szarvas Mukinak. Hogy is ne! Hiszen minden attól függ, hogy mekkora pompa fogadja őt.

Hogy ragyog fel majd az a két csillag, amely mellett Vénusz ragyogása csak tapló-csiholás. És hát bizony nagy dolog az, egy fővárosi elkényeztetett énekesnő.

Hogy kicsoda Muki? Bizony, azt egy szóval nehéz elmondani.

A szomfalvi aranyifjuság feje, bicikli-verseny győztese, bajuszát folyton pedrő, epedő szemü dandy, tüzoltó főfaktor, bárendező. Mindezekért aztán úgy a szép asszonyoktól, mint a szép leányoktól, sőt még a kedves jövendőbeli anyósoktól is, akik bizonyos időben még a sárkánytermészetüket is elrejtik a bő szalup redő alá, ezektől mind megkövetelheti az édes mosolygást.

Nehéz dolog ám az, kiérdemelni azt a szép hangzású czímet: nagysácskák ölebecskéje, szalon pincs. Már pedig Muki ezt teljesen kiérdemelte.

Nos? És mellesleg, hejh! kutyarossz a világ; bizony prózai nyelven úgy hívják, hogy vasuti pénztárnok.

Minden rendben van. Vakító fényben uszik a perron, utca.

A feldiszített utcákat meg-megdézsmálja a hazamenő csorda Sebj! Telik itt mindennek!

Éles fütty jelzi a vonat közeledését. A társaságot egy gondolat hozta össze: látni őt.

»Ez is gyorsvonat, mekkora lassuság, csigabiga-vonat« — így beszél a várakozó nép.

»Hogy döcög«.

De miután egyszer mindennek végének kell lenni, itt is herobog a felkoszoruzott vonat.

»Éljen!« dörög végig az állomáson, mennydörgéshez hasonló dőrejjel.

Kilépett, oh nem, repült az isteni. Muki bizony annyira meg volt hatva, hogy majdnem elfelejtette a féltve őrzött csokrot az üdvözlő beszéddel átadni.

Milyen szemek! Huh! Annak a sugarát érezni kell! Hogy fut keresztül a testén szegény halandóknak egy egész villany-battéria. Igen, azt érzik még az öregek is.

Ej! Hát még este, szép Heléna!

Nem is tűnik fel senkinek a diva után haladó alak. De én Istenem! Ki is gondolna vagy nézne most másra? Hiszen ha még valami fess hadnagy vagy tábornok lenne, hát megakadna rajta egy-két szép szempár. De így közönséges civilizben?!

Nagy fényt fejtettek ki úgy a hölgyek, mint az urak; mind báli ruhákban pompáztak.

»Muki, te sokszor boldog, neked még az öltözőjébe is szabad bekukkanni.«

Ott van ő mindenütt. De hiszen nem kellett biztatás.

Mikor a függőnyt felhúzzák, akkora tapsorkán támad, hogy ha a világ összes erdőjében minden levél zúgna, az sem tudná azt felülmulni.

No hát, kellett ez nektek, asszonyok, leányok, férfiak? Mi szükségték volt arra, hogy meglopja lelketeket egy álmkép? Mert bizony mondom, mindenki, aki őtet látja, szegényebb lesz valamivel.

Hull a virágeső, zúg a taps. Hah! De mi az? Tűz van? Muki is siet a páholyából, ide-oda futva. Mi történt? Mi az? Még egy éles fütty! Tehát így csufolják ki az ő fáradságát? Figyel, kémlel.

Nagy szerényen huzta meg magát a diva után ballagó ur egy — hátulról számítva második sorban lévő széken. Ott ül összecücsörített ajakkal, bámul.

»Meg vagy hát«. Muki se hall, se lát mérgében, úgy törüli pofon szegényt, hogy az még az isteni divát is csillagokban uszó bögőnek látja.

Nem volt ideje, hogy szóhoz jusson, mert mikorra már annyira visszanyerte látóképességét, hogy azt a rongyos világot a maga formájában lát-hatta, a pártfogói lefülelték. Ne zavarja többször az ünnepséget. Hiába tiltakozott, vitték őt a rendőrségre.

Hej, de nagy is volt az öröme az inspekciós napidijának, akit a teendővel biztak meg, kegyelemből az ünnepség miatt. Meglesz már a kinevezés. De ni, valóban érdekes dolog: mennyire hasonlít ez az idegen úr a körözött bankárhoz! . . .

Hogy milyen fényesen sikerült a bankett, azt csak a résztvevők tudnák megmondani, kiknek minden kocsí szük és utca detto volt.

És Muki? No hát ővele nem beszél mátol fogva senki gyalog; nem bizony, még a patikáros Miczikéje sem.

Hej, de minden szépnek és jónak, sőt még a rossznak is végének kell lennie. Mert úgy van az elvégezve.

Muki is, mikor a társaság előkelőivel be-waggonirozta a divát, nagyot gondolt és haza ment. Haza! Álmodni szépet, gyönyörűt. Egy bársonyos kézszorítás, egy tűzben égő csillagpár.

Félálmában is dudolja: »Két csillag az égen együtt úgy fénylik . . .«

Az biz' a! Igazán fénylik, amint oda sandalít. Törüli a szemét. Üstökös. Az az, a János bácsi kiegészítő része.

»Hát kérem alásan, egy kis czédulát hoztam.«

»Takarodjon innen, amíg fel nem kelek!«

»Éppen csak az kell, mert az az ur úgy ordit a tekintetes ur után, mint a vadkutya.«

»Az az ur? No hát tudom már, ott is leszek.«

Siet az öltözéssel, jó kedvében van. Most is viszket a tenyere, ha reá gondol arra a rettenetes füttyre.

»No csak várj, csak ott legyek!«

Amint belép az ajtón, a díjnak borul nyakába nagy bömböléssel:

»Megvan, végre megvan és ezt neked köszönhetem, édes jó pajtásom.«

»Hát már mi a veszekedett ördög bujt ebbe a fiuba, hogy így fogad? Mi van hát meg?«

»Megvan a kinevezésem.«

»És azért kellett nekem mosti de fáradni? No hát ez bizony igen rossz tréfa, hallod!«

»Hallgass ide. Ma, mikor átvettem a felügyeletet, kaptam egy sürgönyt . . .«

»Ugy, nagyon szép!«

»Nézzed: Hessenreiter Hinár bankár megszökött. Személyleírása: magas, ballábát kissé huzza, bal szemén csiptető, bal arcán sebhely, gyönyörű fogsor. Ez az én kinevezésem!«

»Hát tisztellek.«

»Várj, itt jön, én fogtam el és te általad.«

Elővezetik a diva után ballagó urat és bizony, mintha csak a fotografiája lenne az a leírás.

Az se hall, se lát, olyan dühvel rohan Mukira.

»Az ur volt hát az, aki engemet inzultált egy . . .«

»Mit, inzultáltam, hallja, jó pofleves volt biz'a«

»Engemet, egy kiküldött . . .«

»Igen, egy más pénzével kirepült, bankárnak csufolt vén bűnöst.«

»Hallja, ne sértegessen, ott van a vasuti jegyem, nézze meg.«

»Lári-fári, azt is úgy magánál felejtette, mint a sok szegény ember pénzét. Majd megválnak. Most pedig kérdem, hogy merte azzal a füttyel azt a fényes estét így lealacsonyítani?«

»Mukkanni sem fogok, amíg nem hoznak egy fogatlan embert ide.«

Összenézett a két barát. Hát örültet fogtak ők el?

»Keressétek elő Matyó bácsit.«

Ez a jó öreg, a hajduból vedlett rendőr, akinek a vármegye kosztjától még épen maradt egy-két foga.

Végre előcsoszog.

»No hát már meg mi köll esmeg?«

»Hát csak az, hogy füttyülje el kend a »Sir a kis lány a Balaton partján« nótát, adok egy tizest«, szól az öreg ur.

Hm. Nagy dolog biz'a! Jó is lenne az a tizes. Sokat is próbálta már ő a füttyülést, de bizony se-

hogy sem ment. Most is erőlködik, lecsücsöríti, felcsücsöríti a száját, hát bizony nem akarja azt a tizest meghozni a gazdájának.

»Jaj megkövetem tisztelettel, rég volt, amikor én füttyültem a feleségemnek, most ő füttyül rám, pedig szép egy személy. . . .«

»Hát most már láthatják az urak, hogy a füttyülés sem oly könnyű dolog, amint azt gondolják. Nyissa ki a száját.«

Hát bizony nem látszott ott három fognál több. Amennyi fogatlan rendőr volt, mind berendelték füttypróbára, sehogy sem ment

»No hát elég a bizonyosság, hogy én nem füttyültem!«

»Már hogy is lenne? Mert hogy ezek nem tudnak füttyülni?«

»Tessék! Bizony mondom, hogy semmiféle kotrógép nem tudná így kitisztítani valakinek a száját, mint amit itt láttak.«

»No hát azt megengedem, hogy nem füttyült, de hát izé . . . én nem tehetek róla, már azt a daganatot én most le törülhetem, talán tegyük a másikkhoz hasonlóvá.«

»Hallja az ur, ez már sok a jóból. Ha már tévedésből ilyen durván megsértettek, bocsássanak szabadon most.«

»Hogy is ne! Hát az én kinevezésem, Hessenreiter ur?«

»A kinevezése? Majd gondom lesz reá! Hol a kapitány?«

»No csak azt lesse! Nem látja azt itten egy-hamar!«

»Akkor széjjel hordatom az egész vityillót a fejük felől!«

»No édes pajtásom, sok szerencsét a kinevezéshez, olyan, mintha már a zsebedben lenne. Hessenreiternek pedig mindig rendelkezésére állok, amikor kívánja az ígéretem beváltását. Jó mulatságot!«

Mit volt mit tenni; ezzel a kinevezésre váró emberrel nem lehet megalkudni. Hát bizony legokosabb dolog várni. Majd csak előjön valami okosabb ember is.

Muki utközben betért reggelire. Örömmel látja a városi kapitányt is ott.

»Nagy dolog történt!«

»Mi? az a pofon?«

»Az bliktri, de el van csipve egy megszökött bankár! Fridolin remekelt.«

Nosza, fut a kapitány, üti-hajtja az ambíció. Amint benyit, oh, egek ura! ott látja egy régi jó barátját. Királyi üdvözet, puszi-pajtások. Fridolin bámul. Talán az álmatlanul eltöltött éj az oka annak, amit lát. Furesa kép biz'a!

»Édes jó barátom, milyen szép, hogy végre eszedbe jutottam. De most egy perczre bocsánat; hol van az a körözött bankár?«

»Az bizony én lennék, ha ettől a két veszekedett ambíciózus fiatal urtól függne. De se baj, itt vagy te és én a figyelmedbe ajánlom ezt a fiatal embert. De önnek azt mondom: először jön a tapintat, úgy a tapintás! A másikkal majd én bánok el.«

»Azt könnyen teheted, vasuti pénztárnok.«

— ? ? ?

»Hol van az a körözvény? Hát ez bizony jó fotografiád. Gyönyörű fogsor!«

»Hahaha! Ide nézz! Látod édes barátom, ha te nem lettél volna itt, amiről én mitsem tudtam, ez az üres szájam két esetben mentett volna meg. Először is a reám fogott füttyülés vádja alól és most meg a Hessenreiter ur csinje alól. Régi keservem az, hogy még a kedves kutyámnak sem tudok füttyenteni. Folyton próbálom, hiába! Most már azon az úton voltam, hogy bizony pótolgatom az elveszett apró jószágokat, hanem a mostani dolog elvette a kedvemet. Előczammog az én Hektorom a szavamra is. Most pedig elmehetnénk egyet inni, mert bizony én előadás után szándékoztam vacsorázni, amiben a te buzgó közegeid gátoltak meg«.

»Uram, bocsánatért esdek!«

»Sok szerencsét, fiatal ember, több tapintat, mint igyekezet«.

Hej, Fridolin pajtás, hova lett a te kinevezésed? Lecsuszott biz az szépen a selyembelésű zsebből a fundamentum legalsó köve alá.

De itt van a Muki ideje is. Ballag befelé a hivatalába. Tudja Isten, valami rossz érzés bántja. Az átvirrasztott éjszaka? Hiszen ő azt megszokta. Az isteni bübájossága? ... Szóval, nincsen valami rendjén nála.

Odaül jegykiadás végett Bizony-bizony, a szemüvege előtt valami ködszerű párával van minden bevonva. De viseli is erősen, hogy jobban lásson. Bizony mondom Muki, jobb lett volna neked vakon születni.

»Pénztárnok ur, itt van H. titkár ur az ügyében«.

Mintha száz millió mennydörgős menkő csapott volna reá, úgy esett vissza a székére. Hát azt pofozta ő fel, akitől a kivánsága teljesülését várta?

Csak annyit tudott nyögni: »Kérem az elbocsátásomat«.

No hát Muki, van-e visszafizetés?

Nem volt azóta olyan jól sikerült estéje Szomfalvának. Még most is beszélnek róla.

Hogy Mukinak merre ragyognak a csillagok, csak onnan tudják a hölgyek, hogy az apró-cseprő tárgyait Hamburgba küldette. Letűnt a meteor. Majd máshol égeti be a nevét a szivekbe: Nagysácskák ölebecskéje, szalon-pines. Van hozzá tehetsége.

P. L. G.

ANEKDOTÁK.

A nemesség kötelez. *Ur.* Ön is hive gróf ur, a halottégetésnek, mint rokonai?

Gróf. Nem, kötelességérzetből sem égethetem el magamat. Legalább egynek lenni kell, aki megfordulhasson sirjában, ha valamelyik unokám polgári származású nőt talál feleségül venni.

Gonosz nyelv. *Író.* Minden éjjel négy óráig reggel dolgozom, hogy minél hamarabb bevégezzem új regényemet.

Kritikus. Derék ember! Megvonja magától az alvást, hogy megszerezze olvasóinak.

Olvasóink figyelmébe ajánljuk a következő könyveket:

1. Vasuti élet.

— Irta: **Temesváry Alajos.** —

Ebben a művében szerző keresetlen egyszerűséggel, de megrázó színekben festi a vasuti életnek fáradsalmait, kinlódását, nehézségeit, de különösen

ezernyi veszélyeit, s a történetek, melyeket itt elmond, igazán megható részleteket tárnak fel az olvasó előtt ebből a ritka nehéz életből. A könyv annál értékesebb, mert szerző a benne szereplő embereket mind ismerte, a velük történt borzalmas eseményeket részben közvetlenül is megfigyelte. Aki elolvasta ezeket a történeteket, az más szemmel fogja nézni a vasuti embert és más véleménynyel lesz annak szolgálata felől. A könyvet tagjaink leszállított árban, 60 krajczár beküldése mellett rendelhetik meg kiadóhivatalunkban.

Bumli.

— Irta: **Temesváry Alajos** —

Lapunk szerkesztőjének ezen újabb könyvéről elég annyit mondanunk, hogy aki a vasuti életnek derűs oldalait, kacagató fonákságait is meg akarja ismerni, az olvassa el a Bumlit. Nem fogja sajnálni sem a fáradságot, sem a pénzt, amit reá fordított. Csak arra a néhány vig dologra kell utalnunk, ami lapunkban a szerző tollából eddig megjelent és mindenki tisztában lesz azzal, hogy jó könyvet kap pénzeért. Ára *egy korona*, mely lapunk kiadóhivatalához küldendő be.

Aki egyszerre rendel meg mind a két könyvet, azokat összesen két koronáért kapja.

E két könyvnek nem volna szabad hiányoznia egy vasutas házában sem.

3. Csitt-esatt.

— Irta: **Csitt.** Fordította: **Csatt.** —

Igen mulattató, pikáns novellafüzér. De csak felnőttek számára íródott. Bolti ára 3 korona, a »Kitartás« tagjai ellenben 2 korona beküldése ellenében rendelhetik meg kiadóhivatalunknál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Imre, P.-falva. A lant zöngése jól esik a fülnek s a verseket ott helyezzük el, ahová valók. Ámde azzal a másik dologgal nem vagyunk egészen bizonyosak, hogy mi is léssen belőle. Nagyon emberséges cselekedet, ha valaki szíven hordja embertársainak a sorsát és javítani akar a helyzetükön. De abban már magunk is tamáskodunk, hogy a »Kitartás« hivatva is, képes is legyen ilyen messiási szerepre vállalkozni. Legyen meg különben az ön akarata szerint: a javaslatát közreadjuk, de minden felelősség nélkül. Majd meglássuk, mit szól hozzá a világ:

Kérelem a nép nevében.

Én, a Kitartás tagja és a nemzet nem ismert költője, intézem ezt a kérelmet a nép jólétének az érdekeiért, amely éppen oly szükséges a magyar hazában, mint a víz az ember életéhez.

Vagy ha a pór népe ismer is, de a nagyméltóságú belügyminiszter ur magas személye nem, de még nem is látott ily kicsinyke és tudatlan porszemet, mint én, ki e következőket írja, a haza népének a valódi testvériségeért!

Miután a kedves magyar hazánkban mindenféle bonyodalmak fordulnak elő és a haza földbirtokos urai a koldusbotra jutnak, s ezekkel együtt a munkásnép is kenyér nélkül van napról-napra, ezek nevében senki semmit nem csinál?

Oh, szegény magyar testvéreim!

Nézzétek csak azt a magyar embert, akinek a nagyatya az igazságért halt meg! S látni fogjátok az ő életét és azokét is, akik a testvériséget hirdetik; de nem így.

1. Minden egyes embernek szükséges a baleset elleni biztosítás.

2. A magyar testvériséghez megkívántatik a törvényes egybekelés, hogy a nő halála után 300 koronától 500 koronáig részesüljön a férj halálsegélyben.

3. A férfi után 500 koronától 2000 korona erejéig részesüljön a nő vagy az ő gyermekei.

4. Hogy minél virágzóbb legyen ez az intézkedés, megkívántatik az, hogy minden egyes község vagy nagyobb város helyiségében egy vagy több önműködő áruházat állíttasson fel a kormány — a testvériség szempontjának az érdekei után.

5. Azon áruházakat, amelyeket a kormány felállíttat a milliomosok pénzéből, a kereskedőkkel rendeztesse be az igazságügyi magas miniszterium

6. Minden egyes magánüzlet zárassék be, mert egyes embereknek nem szabad a közhasznót felszedni.

7. Az önműködő áruházakban a hiteles könyvekkel szabad vásárolni, nehogy a visszaélések miatt kárt szenvedjen az intézet.

8. A vásárok országszerte szüntettessenek be, mert ezek által is sok visszaélés történtek s történnek.

9. Minden egyes árucikk vagy más tárgyak mérleg súlya után adatnak el az áruház helyiségében. És szintén úgy vétetnek meg onnét, hogy az illető személyek részére kamatokat neveljen, még az ital, étel és a más eladott vagy vett árucikkei vagy lábas és szárnyas állatai is.

10. Magánszemélyektől semmit nem vehet az ember, csakis az áruház helyiségében.

És ha a nagyméltóságú magas miniszterium az összes képviselők nemes személyeikkel megszentesi ezt a 10 pont alatt rejlő szent igazságot: elérkezik a zsidók még most is várt Messiása, a »Kitartás«.

S látni lehet minden egyes község és városok helyiségeiben, hogy ott buzdítja a haza gyermekeit, s ott neveli a nemes honpolgárokat és ott örvendeztet az Árpád nagyvezér utódait az édenkert ölében.

Hogyne örvendezne akkor az ember, ha még az is kamatot nevel neki, amit megiszik és megeszik. De még a ruházata is.

Az ég áldása velünk!

... Imre. Ugy. Már most várjuk be türelemmel az emberek szavát és azt, hogy lesz-e ennek a kérelemnek, és milyen fogantatja. Ha ön hiszi, hogy lesz, akkor — nagyon jó lesz.

Karácsonyi Rezső, Eger, 9 korona 80 fillért; Tóth Imre Ferencz, Pálfalva, 12 koronát; Keilbach Miklós, Versecz, 36 korona 8 fillért; Horváth Gyula, Sárvár, 15 korona 30 fillért; Deák Rencsisovszky József, Nagy-Becskerek, 45 korona 52 fillért; Erős Imre, Murány, 22 korona 40 fillért; Virbán János, Maros-Bogát, 11 korona 30 fillért; Torzsás György, Temesvár, 40 korona 6 fillért; Nedeczky Ottó, Nagy-Maros, 30 korona 58 fillért; Sternthal József, Budapest, 49 korona 44 fillért; Zsigmond Ferencz, K-Vásárhely, 6 korona 80 fillért; Gyuricza Antal, Nagy-Várad, 10 korona 20 fillért; Kondor Gyula, Sz-Balla, 6 korona 80 fillért; Somody Imre, Kecskemét, 96 korona 51 fillért; Buda Ákos, Koskócz, 6 korona 70 fillért; Bene János, Kassa, 108 korona

60 fillért; *Dietz Antal, Gyulafalva, 83 korona 12 fillért; Papp István, S.-A.-Ujhely, 37 koronát köszönettel nyugtázzuk, megfelelően könyveltük. — Listár János, Rákóc-Csaba, márczius hóra; Látó József, Kispeszt, április hóra; Racskovits Károly, Nyitra, május hóra; Tatár György, Losonc, május hóra; Kakuszy Antal, Karánsebes, május hóra; Bartosics József, Pozsega, június és július hónapokra; Dudás Márton, Szeged, június és július hónapokra; Bencsura József, S.-A.-Ujhely, május és június hónapokra; Kiss Gábor, Kis-Bocskó, május és június hónapokra; Székely László, Jólész, május és június hónapokra; Ehrenfeld József, Komárom, május, június és július hónapokra; Asztaloszy Kálmán, Dovalló, június és július hónapokra; Tolnay Győző, Budapest, július hóra könyveltük*

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Állomás-csere.

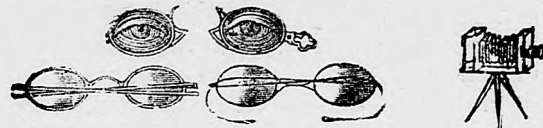
Melyik állomási előjáró kartársam volna hajlandó velem cserélni — bármely üzletvezetőség területéről — olyan állomásról, ahol gyermekeimet középiskolába járathatnám.

Fényes Dávid
Körös-Ladány.

HATSCHÉK BÉLA

lát- és műszerész

BUDAPEST, csak VII., Erzsébet-körut 5. sz.
(a New-York kávéháztól 2-ik ház).

Látszerészeti cikkekben, emberi műszerek minden színben 10 koronától feljebb (műszerek betételeért külön díj nem lesz számítva).

Szemüvegek, orrcsüptetők, minden szemhez külön választva 2 koronától feljebb.

Színházi és tábortábori látszővek börtokkal 10 koronától feljebb.

Légsulymérők, különböző célra szolgáló hőmérők stb. 1 koronától feljebb.

Rajzeszközök, mérőszalagok, mérőpálcák, szintezők stb.

Fényképészeti cikkekben kézi és állványos kamarák a hozzá szükséges kellekekkel gyári áron (sötét szoba használat- és tanításért külön díj felszámítva nem lesz).

Villamos házi sürgöny és telefonok berendezése és azok jókarban tartása ép úgy a

Villamos világítási berendezések vagy azok átalakítása stb. a legolcsóbb áron számítva.

Árjegyzékemet az üzletemben díjtalanul adom.

Vidékre bérmentve küldöm.

☛ Központi telefon-összeköttetés 62-87. ☚

A »Kitartás« egyesület tagjai, tagsági jegyük felmutatása ellenében, 15% árkedvezményben részesülnek, mely kedvezményből csak a fényképészeti papírok és cikkek vannak kizárva.